

۲۰۲۱/۱۰/۱۳

رسول رحيم

بازگشت طالبان با چوکی گاز دار

نویسنده: بهادر کومار

منبع: اندین پنچ لاین ۹ اکتوبر ۲۰۲۱

مترجم: رسول رحيم

وزارت خارجه ایالات متحده آمریکا شب گذشته با تاخیر اعتراف کرد که نخستین مذاکرات رویاروی مقامات امریکایی با طالبان از زمان تغییر رژیم در کابل بدین سو در اخیر هفته در دوحه برگزار می شود.

برای چنین انکشافی برنامه گذاری زیادی صورت گرفته بود. "انتونی بلینکن" وزیر خارجه ایالات متحده آمریکا تهدید نموده بود که واشنگتن طالبان را به یک «مطروده» تبدیل خواهد نمود، اما در حقیقت حالا معکوس آن اتفاق می افتد. ظرفیت ایالات متحده آمریکا که در سیاست هایش یک برگشت «بیو مانند (U)» را انجام دهد، نهایت زیاد است اما آنچه اتفاق افتاده است، صاف و ساده نفس گیر می باشد.

زلمی خلیل زاد نماینده خاص سابق ایالات متحده آمریکا از این هیئت مذاکرات بیرون گذاشته شده است. به عوض وی «تام وست» معاونش این تیم را ریاست می کند. "تام وست" در امور سیاست آسیای جنوبی (به شمول هند) دارای تجارب عمیق است و در شورای امنیت ملی آمریکا کار کرده است، همچنان در هنگامی که "جو بایدن" معاون رئیس جمهور بود، مشاور وی بوده است.

نکته مهم اینکه "تام وست" هنگامی که "ویلیام برنس" رئیس «سی آی ای» ریاست اتانق فکر «کارنگی» را به عهده داشت، وی دستیار این موسسه بوده است. بنا براین، «سی آی ای» در عمل (به صورت دوفکتو) اداره این مذاکرات با طالبان را در دست دارد. این یک تابلوی راهنما برای برای نقشه راه اداره "بایدن" است.

همه پروسه دوحه برای آن راه اندازی شده بود تا یک هدف - یعنی توافق طالبان را برای یک حضور استخباراتی بی پایان ایالات متحده آمریکا در افغانستان را تأمین نماید. در عوض اداره "ترمپ" تعویض اشرف غنی با یک حکومت موقت تحت رهبری طالبان را پیشکش می نمود. اما در یک معامله چنین مخفی و ظریف همیشه «لغزشی بین لب و پیاله» وجود می داشته باشد.

و چنین چیزی اتفاق افتاد. غنی با حمایت هند با آن مخالفت کرد، ایالات متحده آمریکا نتوانست به وعده اش برای آزادی هزاران زندانی طالبان وفا کند، طالبان انتقام آن را با رد آتش بس کشیدند و سرانجام "بایدن" صبرش را از دست داد، سربازان را بیرون کشید و پایان «جنگ ابدی» را اعلان کرد. بقیه همه تأریخ است.

اکنون ایالات متحده آمریکا رشته ها را جمع کرده است. از قضا عرشه پاک شده است - رژیم غنی صاف و ساده از درون انفجار کرده است، طالبان بدون شلیک یک مرمی کابل را گرفته اند، اشغال خارجی در افغانستان پایان یافته است و حکومت موقت واقعاً به وجود آمده است. پیش بینی های آخر زمانی در مورد « مقاومت » و « جنگ داخلی » از میان رفته است.

اما در حقیقت دو مشکل وجود دارد، یکی اینکه طالبان فاقد مهارت و کادرها برای اداره حکومت می باشند و دوم اینکه در خزانه دولت پولی وجود ندارد. واشنگتن این نیروهای بالقوه (پوتانسیل) در حال ظهور را پیمایش کرده و از آن استفاده نمود تا طرح بازگشت به مرکز را بریزد. طالبان کنترل کشور را در دست دارند، اما نمی توانند حکومت کنند و فاقد مشروعیت می باشند.

اکنون دیده می شود که جن زدایی از طالبان چنان عادی و نظام مند بوده است که راز مهم تاکنون همانا طرف مذاکره عملگرا بودن آن ها می باشد. در هفته گذشته یک عکس نمادین نشان می داد که طالبان از آن مغاره های بت های بامیان در مقابل خرابکاری حفاظت می کنند که در انتظار آن می باشند تا یک هیئت باستان شناسی فرانسوی برای احیای این میراث فرهنگی بدانجا بیاید.

دستگاه استخبارات ایالات متحده آمریکا یک ارزیابی بسیار خوب از نقاط قوت و ضعف رهبری طالبان و به طور خاص شبکه حقانی دارد. سفر اعلام نشده "برنس" به کابل برای ملاقات با "ملا برادر" با توجه به پس منظر وضع آشفته میدان هوایی کابل اعتراف به اعتماد کامل « لانگلی » (مرکز سی آی ای) را به این نشان می دهد که معامله با طالبان همیشه ممکن است.

بنابر این، پس از یک دوره نهایت کوتاه «سرد شدن» که دقیقاً شش هفته را در بر گرفت، ایالات متحد آمریکا دوباره به معامله اش برمی گردد. این بار "سی آی ای"، با توجه به سوء ظن در مورد نقش خلیل زاد (که توسط ترمپ منسوب شده بود)، نقش عملی را به عهده خواهد گرفت.

طی هفته های اخیر، اداره "بایدن" بسته مالی هنگفتی را با هدف تزریق پول به اقتصاد افغانستان و تقویت آن برای جلوگیری از سقوط تأمین کرده است. در حقیقت، واشنگتن یک راه حل حیاتی برای طالبان پیشکش می نماید.

نکته در آنست که روسیه و چین مثبت بسته اند، ایران شکست خورده است و در هیچ یک از آن ها اراده سیاسی و یا آن ظرفیتی برای حمایت از اقتصاد افغانستان وجود ندارد که تنها ایالات متحده آمریکا از عهده آن برآمده می تواند. طالبان از آن آگاه اند که برگشت موسسات مالی بین المللی و ملل متحد ضرورت انصراف نا پذیر زمان است و واشنگتن کلید آن را در دست دارد. بنابراین، چشم انداز چنان است که ستراتیژی دوبراره پینه شده ایالات متحد آمریکا کار ساز خواهد بود.

یک عامل مثبت بزرگ این است که پاکستان با اشتیاق از تعامل مجدد ایالات متحده آمریکا با طالبان حمایت می کند. این نکته قابل درک می باشد که تغییرات اخیر در دستگاه استخباراتی «آی اس آی» پاکستان به طور قابل ملاحظه ای جناح «معتدل» طالبان را تقویت می کند.

آن نشست خاص شورای امنیت ملی پاکستان که روز جمعه عمران خان در اسلام آباد برگزار نمود، تعامل مجدد ایالات متحده آمریکا و طالبان را مورد غور قرار داد و هیئت خاصی را برای هم آهنگ سازی مسائل مربوط به افغانستان در طی دوران پیش رو تعیین نمود.

در اعلامیه شورای امنیت ملی پاکستان گفته می شود که عمران خان «دستور ایجاد یک سلول اختصاصی برای همنوا گردانیدن جریان های مختلف تلاش در مورد افغانستان از طریق حکومت را، به شمول هم آهنگی بین المللی برای کمک های انسان دوستانه و مدیریت موثر مرز برای جلوگیری از کدام سرازیر شدن منفی به پاکستان داده است . شاید برای نخستین بار پس از چهل سال یک راهیافت فراگیر و «همه حکومتی» در پاکستان صورت می گیرد. این امر می تواند نقش رهبری عمران خان را تقویت کند.

در هفته های اخیر عمران خان شخصاً با جامعه بین المللی – به ویژه واشنگتن- وساطت نموده و آن ها را ترغیب می کرده است که با رژیم طالبان داخل تعامل شوند، آن ها را به رسمیت بشناسند و کمک های انکشافی شان را از سر گیرند، بدین ترتیب چشم انداز برای موفقیت در کار را بهبود بخشند.

سخت کوشی وی با موفقیت همراه شد. در حالی که مسأله به رسمیت شناختن مربوط به پاسخ گویی طالبان به تقاضا های گسترده تر ایالات متحده آمریکا می باشد، واشنگتن در حال آماده شدن برای تهیه کمک برای جلوگیری از بحران انسانی در افغانستان می باشد.

مطمئناً عمران خان از گفت و گوهای این اخیر هفته در دوحه حمایت می کند. در نشست شورای امنیت ملی تاکید شده است که "اهمیت هم آهنگی بین المللی در قسمت تعامل سازنده سیاسی و اقتصادی با حکومت موقت افغانستان نیز مورد توجه قرار گرفت".

مسأله قابل توجه این است که سارا چارلز یک دست یار قدیمی موسسه انکشاف بین المللی ایالات متحد آمریکا (USAID) که قبلاً بین سال های ۲۰۱۳-۲۰۱۷ عضو شورای امنیت ملی ایالات متحده آمریکا نیز بوده است و تجارب متعددی در مسائل مهاجران، فقر زدایی، اهداف انکشافی پایدار، نقش بانک های انکشافی چند جانبه و غیره می باشد، جزئی از تیم مذاکره با وزرای طالبان در این اخیر هفته در دوحه می باشد.

ریاست هیئت طالبان را امیر خان متقی وزیر خارجه سرپرست دارد و اعضای این هیئت عبارت اند از خیر الله خیرخواه عضو ارشد شورا و وزیر اطلاعات و فرهنگ، ملا عبدالحق واثق رئیس عمومی استخبارات، مولوی نور جلال معاون وزارت داخله (معاون سراج الدین حقانی)، صبغت الله دلاور عضو ارشد تیم مذاکره کننده در دوحه و حاجی محمد ادريس رئیس سرپرست بانک مرکزی افغانستان.

با توجه به ترکیب دو هیئت، می توان انتظار داشت تا گفت و گو های بسیار اساسی صورت بگیرد و توپ برای یک تعامل جامع ایالات متحده آمریکا با مقامات طالبان در کابل لول بخورد. مطمئناً یک نقطه عطف ستراتیژیک فرا رسیده است.

